

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา และประเมินประสิทธิผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา ปรากฏผลดังนี้

5.1.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา โดยใช้ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1972) จึงนำองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรที่ได้มาจัดเรียงเป็นหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้ ปัญหาและความสำคัญของหลักสูตร หลักการ จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร เวลาการอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม วิทยากร สื่อการฝึกอบรมและการติดตาม การวัดและการประเมินผล

5.1.2 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในภาพรวมหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน

พบว่า ด้าน เนื้อหาสาระมีคุณภาพ รองลงมาคือ ด้านเวลาการอบรม ด้านการติดตาม การวัดและ การประเมินผลด้านเอกสารประกอบหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านโครงสร้าง ด้านสื่อ การฝึกอบรมซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมการฝึกอบรมและด้านหลักการตามลำดับ

5.1.3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา จำนวน 5 วัน คือ ระหว่างวันจันทร์ที่ 4 กรกฎาคม ถึง วันศุกร์ที่ 8 กรกฎาคม 2554 เวลา 15.00 - 18.00 น. ณ อาคาร 11 ห้อง 1136 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการใช้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา แบ่งเป็น 5 หน่วย คือหน่วยที่ 1 พหุปัญญากับการจัดการเรียนการสอน หน่วยที่ 2 ความรู้ เกี่ยวกับทฤษฎีพหุปัญญา หน่วยที่ 3 กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้อตามทฤษฎีพหุปัญญา แลหน่วยที่ 4 ความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎีพหุปัญญาสู่การฝึกปฏิบัติการสอน

กิจกรรมการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา ดำเนินการดังนี้ (1) การสร้างความคุ้นเคยโดยใช้เกม (2) ทดสอบก่อนฝึกอบรมด้วยแบบทดสอบ การจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎี พหุปัญญา และแบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญา (3) ดำเนินการ ฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา (4) ทดสอบหลังฝึกอบรม ด้วยแบบทดสอบการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา และแบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎี พหุปัญญา

เทคนิคการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา ประกอบด้วย การบรรยาย การอภิปรายกลุ่มการระดมสมอง เกม การฝึกปฏิบัติ และกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์

สื่อการฝึกอบรมตาม หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา ประกอบด้วย หลักสูตรฝึกอบรม คู่มือสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องฉาย Power Point เอกสารประกอบการฝึกอบรม และวัสดุอุปกรณ์ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ และแบบประเมินต่าง ๆ

การวัดและการประเมินผลการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตาม ทฤษฎีพหุปัญญาประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ด้านความรู้ และด้าน ความพึงพอใจ โดยด้านความรู้ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลด้วยแบบทดสอบการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญาทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ส่วนด้านความพึงพอใจ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลด้วยแบบวัด ความพึงพอใจต่อการจัดการ เรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญาทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

5.1.4 ผลการศึกษาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา หลังการ ทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ในภาพรวม หลักสูตรมีคุณภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เอกสารประกอบหลักสูตร มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสื่อ การฝึกอบรมด้านเนื้อหาสาระ และด้านการติดตาม การวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านหลักการ ด้านโครงสร้าง ด้านเวลาการอบรม ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านกิจกรรม การฝึกอบรมซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5.1.5 ผลการศึกษา คะแนนความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา ตามทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎี พหุปัญญา พบว่า คะแนนความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาตามทฤษฎีพหุ ปัญญาของนักศึกษา ก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 24.88 คิดเป็นร้อยละ 35.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.26 ส่วนคะแนนความสามารถในการจัดการเรียน การสอนของนักศึกษาตามทฤษฎีพหุปัญญา ของนักศึกษา หลังทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 61.30 คิดเป็นร้อยละ 85.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.88 ตามลำดับ

5.1.6 ผลการเปรียบเทียบคะแนน ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา ตามทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎี พหุปัญญา จำนวน 152 คน โดยการวิเคราะห์ ด้วยค่าสถิติที (t-test) ปรากฏว่า มีค่าเท่ากับ -166.13 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวได้ว่า คะแนนความสามารถในการจัดการเรียน การสอนของนักศึกษาตามทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญาที่มีความแตกต่างกัน โดยคะแนนความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาตามทฤษฎีพหุปัญญา หลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีค่าสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึก อบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.7 ผลการศึกษา ความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาตามทฤษฎีพหุปัญญาหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญาหลังฝึกอบรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านนักศึกษาต้องการให้มีการจัดอบรมแบบนี้ในการเพิ่มศักยภาพด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.42 และส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 อภิปรายผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา โดยใช้ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1972) ประกอบด้วย กำหนด หลักการ จุดมุ่งหมาย หลักสูตร กำหนดเนื้อหาสาระของ หลักสูตร จัดลำดับเนื้อหาสาระ และกำหนดระยะเวลา คัดเลือกประสบการณ์ จัดลำดับประสบการณ์ จัดการฝึกอบรม และกำหนดสิ่งที่ต้องประเมิน และวิธีการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ Taba (1972) ที่เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ (1) วิจัยความต้องการ (2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ (3) คัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ครูต้องนำมาสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงความต้องการจำเป็นของสังคม (4) จัดลำดับขั้นตอน และแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาสาระที่เลือกไว้ (5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งนำมาเสริมเนื้อหาสาระ กระบวนการให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย (6) จัดระเบียบจัดลำดับ ขั้นตอน และแก้ไขปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ (7) ประเมินผลการใช้หลักสูตร และสอดคล้องกับ สจัด อุทรานันท์ (2537) ที่ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย (3) การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ (4)

การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล (5) การนำหลักสูตรไปใช้ (6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร (7) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

5.2.2 อภิปรายผลการประเมินคุณภาพของ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในภาพรวมหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด และผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม หลังการทดลองใช้ หลักสูตร พบว่า ในภาพรวมหลักสูตรมีคุณภาพ ในระดับ มาก สอดคล้องกับ Taba (1972) ที่กล่าวว่า หลักสูตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา เนื้อหาและจำนวนชั่วโมง สอนของแต่ละวิชา กระบวนการเรียนการสอน โครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร และสอดคล้องกับสมิทธ คุณากร (2538) ได้แบ่งองค์ประกอบของหลักสูตร ออกเป็น 5 ประการ คือ วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงของแต่ละวิชากระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการสอนตามหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

5.2.3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา กิจกรรมการฝึกอบรมมีดังนี้ (1) การสร้างความคุ้นเคย (2) การทดสอบก่อนฝึกอบรม (3) การดำเนินการฝึกอบรม ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซี.ไอ.อาร์.ซี (CIRC) Cooperative Integrated Reading and Composition (4) การทดสอบหลังฝึกอบรม สอดคล้องกับสมชาติ กิจจรยง (2547) ที่กล่าวว่าการดำเนินการจัด ฝึกอบรมหรือการบริหารหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย (1) การเตรียมการก่อนการจัดฝึกอบรม คือ วิเคราะห์ความจำเป็นในการจัดฝึกอบรม หาระบบที่ต้องการในการฝึกอบรม พัฒนาเนื้อหาของหลักสูตร กำหนดและเชิญวิทยากร เลือกวิธีการฝึกอบรมและสื่อที่จะใช้ ติดต่อสถานที่ฝึกอบรม ส่งหนังสือเชิญผู้เข้าฝึกอบรม จัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม (2) การเตรียมการวันเปิดการอบรม คือ จัดเตรียมสถานที่ เช่น กำหนดที่นั่งและป้ายชื่อ รายชื่อผู้เข้าฝึกอบรม จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เช่น ตรวจสอบระบบเสียงการบันทึกเสียง ตรวจสอบระบบแสงสว่าง ตรวจสอบระบบความเย็น (3) การจัดการในระหว่างการอบรมและวันปิดอบรมจะต้องจัดการคือ จัดเจ้าหน้าที่ ฝึกอบรมประสานงานกับฝ่ายสถานที่ อำนวยความสะดวก (4) การดำเนินการภายหลังการอบรมเสร็จสิ้น คือ ทำรายงานประเมินผลการจัดฝึกอบรม จัดทำรายงานการฝึกอบรมส่งให้หน่วยงาน

5.2.4 อภิปรายผลการศึกษาและเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาตามทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริม

การจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามทฤษฎีพหุปัญญา ระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งคะแนนความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาตามทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา มีความแตกต่างกัน โดยคะแนนความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาตามทฤษฎีพหุปัญญา หลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ David and Stockes (2001) ที่ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถศึกษาของนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความมีประสิทธิภาพของความสามารถศึกษาบนฐานการรับรู้ของผู้บริหารและครู พบว่า ความสามารถศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในโรงเรียนและมีผลต่อการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียนมีความ เป็นพลเมือง ที่ดีเพิ่มขึ้น เนื่องจากความสามารถศึกษาและความสามารถศึกษาเป็นโปรแกรม ที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียน ทั้งครูและผู้บริหารรู้สึกว่าการศึกษามีความพอเพียง บทเรียนตรงประเด็น และครูอุทิศตนในการสอน และสอดคล้องกับการศึกษาของ Alexandra (2004) ที่ศึกษาผลของการเรียนฝึกอบรมในวิชาสังคมศึกษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีการเรียนแบบ ฝึกอบรมมีคะแนนความสามารถในการวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อีกทั้งสอดคล้องกับ Fred (2005) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนแบบค่ายฝึกอบรมในวิชาพื้นฐานดนตรี นาฏศิลป์และการละคร เพื่อพัฒนาสัมพันธภาพของนักศึกษาในรัฐแมริแลนด์ โดยรูปแบบ การเรียนมีลักษณะเด่นคือการแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อย จากแบ่งออกเป็นกลุ่มละ 2 คน หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนกลุ่มโดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มละ 3-4 และ 5 คน ตามลำดับ

5. นักศึกษามี ความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญาหลังทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตามทฤษฎีพหุปัญญา อยู่ในระดับมาก จะมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีโอกาสได้รับความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนสูงขึ้น เพราะว่า นักศึกษามีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสอดคล้องกับทฤษฎีพหุปัญญาที่มุ่งส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในทุกด้าน โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

ให้มีความสามารถหรือสติปัญญาในการผสมผสานการใช้สติปัญญาด้านอื่นๆ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาจะส่งผลต่อการเรียนรู้และการสอนของครูทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ไม่เกิดความเบื่อหน่ายและส่งผลให้มีสัมฤทธิผลในการเรียน เพราะการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญา เป็นการพัฒนาความสามารถในแต่ละด้านของผู้เรียน อาทิ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ เป็นความสามารถที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทำความเข้าใจ การวิเคราะห์ การตีความ การแยกแยะ ส่วนความสามารถด้านอื่นๆ ก็จะสามารถทำให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาและพัฒนาทักษะต่างๆ ได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เชื่อมโยงเรื่องราวและพัฒนาความสามารถร่วมกันได้ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามธรรมชาติและพัฒนาศักยภาพทุกด้านตามความสามารถในแต่ละบุคคล

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

5.3.1 การฝึกอบรมครั้งนี้เนื้อหามีความละเอียดมากในแต่ละหน่วย แต่มีระยะเวลาจำกัด ประกอบกับกิจกรรมต้องดำเนินการให้เสร็จในช่วงเวลาที่กำหนด และกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมต้องลงมือปฏิบัติมีจำนวนมากและต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรม ดังนั้นจึงควรเพิ่มระยะเวลาในการอบรมให้มากกว่านี้

5.3.2 การอบรมครั้งนี้ ผู้เข้ารับการอบรมมีความสนใจและตั้งใจร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน แต่เนื้อหาสาระมีเพียง 4 หน่วยซึ่งเน้นเรื่องพหุปัญญา ดังนั้นควรเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญาและนำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างหลากหลายมากขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ควรมีการศึกษาเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรในระยะยาว และหลังจากที่สถาบันการศึกษาได้นำหลักสูตรไปใช้ เพื่อศึกษาว่าผู้เข้ารับการอบรมมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญาหรือไม่ อย่างไร

5.4.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตร โดยการนำแนวคิดและเทคนิคการจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่นๆมาใช้ เพื่อค้นหารูปแบบของการอบรมที่เหมาะสมกับบริบทต่างๆ

5.4.3 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับนักศึกษาคณะต่างๆของมหาวิทยาลัย เพื่อนำความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีปัญหา ไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี